

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ **«Економікс: мікроекономіка»**

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 075 Маркетинг

Освітня програма «075 Маркетинг»

Рік навчання 1, семестр 1, 2

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 6

Мова викладання українська

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

Доктор економічних наук, доцент кафедри економічної теорії Бутенко Віра Михайлівна

---

butenkovera@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3455>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Економікс – суспільна, економічна наука про використання обмежених економічних ресурсів або управління ними для максимального задоволення необмежених потреб людей та суспільства загалом. За визначенням Дж. Робінсон, економікс аналізує людську поведінку як співвідношення між певними цілями та обмеженими засобами, що мають альтернативні можливості застосування. Вивчення дисципліни «Економікс: мікроекономіка» формує систему знань про економічний вибір суб'єктів економіки за умов обмежених виробничих ресурсів і безмежних потреб у різних соціально-економічних системах.

Дисципліна «Економікс: мікроекономіка» сприяє висвітленню загальних засад економічного життя суспільства; розкритті закономірностей розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів; вивченню механізму дії економічних законів та способів використання їх людьми у процесі господарської діяльності.

Вивчення курсу дозволить студенту вільно володіти економічною термінологією, понятійним апаратом і категоріями дисципліни, застосовувати економічні методи до аналізу певних процесів і явищ економічної системи та робити на його основі узагальнення і висновки, використовувати теоретичні положення для аналізу конкретних ринкових ситуацій, вміти давати власну науково-обґрунтовану оцінку будь-якого економічного явища, вміти формувати пропозиції щодо вибору оптимальної поведінки суб'єкта господарювання в конкурентному середовищі.

Особливо актуальним цей курс є для студентів спеціальності «Маркетинг», оскільки він сприяє формуванню у майбутніх маркетологів методологічної бази мікроекономічного аналізу поведінки суб'єктів ринку завдяки використанню універсального інструментарію та мікроекономічного моделювання

Одне з важливих завдань курсу – скласти уявлення про те, що успіх будь-якого бізнесу залежить не лише від наявності стартового капіталу і підприємницького таланту, а й від знання закономірностей функціонування економічних систем у різних ринкових ситуаціях та вміння їх ефективного їх використання. З цього випливає, що знання предмета дисципліни «Економікс: мікроекономіка» формує не лише просторове мислення фахівця економічного профілю, а й значно вище підносить рівень його освіти загалом.

Дисципліна сприяє формуванню ринково-орієнтованого економічного світогляду учасника суспільного виробництва, здатного до самостійної підприємницької діяльності в умовах динамічної ринкової кон'юнктури; допомагає оволодіти універсальним інструментарієм прийняття раціональних господарських рішень в умовах обмеженості ресурсів та наявності альтернативних варіантів їх використання.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оціню вання
Модуль 1. Основні положення економікс				
Тема 1. Предмет і метод економіксу	2/2	Розуміти предмет, концептуальні основи та методологію економікс. знати мету, завдання і зміст дисципліни. Вміти розрізняти економічні поняття та категорії. Засвоїти класифікацію економічних законів. Аналізувати схему кругообігу ресурсів, продуктів і доходів у ринковій економіці.	Розв'язок задач Підготовка презентації або реферату	4
Тема 2. Обмеженість ресурсів та альтернативна вартість.	2/2	Знати сутність економічних потреб та інтересів, економічних благ та їх класифікацію. Розуміти закони Енгеля та зростання потреб. Аналізувати основні фактори виробництва та їх взаємодію. Знати показники економічної та соціальної ефективності суспільного виробництва. Знати причини виникнення та механізм вирішення основних суперечностей між безмежними потребами економічних суб'єктів та обмеженими ресурсами Вміти розраховувати альтернативну вартість. Розуміти межу виробничих можливостей та вміти її графічно зображувати.	Розв'язок задач Підготовка презентації або реферату	4
Тема 3. Форми організації суспільного виробництва	2/2	Знати поняття „товар”, „товарне виробництво”, „вартість”. Розрізняти форми товарного виробництва. Засвоїти основні властивості товару. Аналізувати теорії, що визначають цінність товару. Вміти розраховувати суспільну вартість товару. Знати закон вартості та його функції.	Розв'язок задач Виконання тестового контролю	4
Тема 4. Гроші в системі товарних відносин	2/2	Ознайомитися із походженням грошей. Знати функції грошей та приклади. Вміти розраховувати кількість грошей, необхідну для обігу. Аналізувати стан грошового обігу. Знати сутність інфляції, причини її виникнення та методи боротьби	Розв'язок задач Підготовка презентації або реферату	4
Тема 5. Капітал підприємства	2/2	Розуміти сутність капіталу та процес його кругообігу.	Розв'язок задач Підготовка презентації	4

		Вміти класифікувати капітал, який використовується у процесі виробництва. Розуміти фізичний та моральний знос капіталу. Вміти розраховувати норму амортизації та показники ефективності використання капіталу	або реферату	
Модульний контроль				10
Модуль 2. Основи функціонування ринку				
Тема 6. Ринок і умови його функціонування	2/2	Знати сутність ринку, класифікацію ринків, моделі ринкової економіки, функції ринку. Розрізнити види ринків. Аналізувати умови функціонування ринку.	Підготовка презентації або реферату	3
Тема 7. Ринкова інфраструктура	2/2	Знати сутність та складові елементи ринкової інфраструктури, її функції. Розуміти особливості функціонування товарної, фондової, валютної бірж та біржі праці. Аналізувати структуру банківської сфери. Вміти розраховувати курс акцій. Вміти аналізувати розвиток ринкової інфраструктури в Україні	Розв'язок задач Підготовка презентації	3
Тема 8. Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2/2	Розуміти поняття: попит та пропозиція, ринкова рівновага, аналізувати цінові та нецінові фактор, що на них впливають. Розраховувати та відображати графічно, таблично, аналітично показники обсягу попиту та ціни	Розв'язок задач	4
Тема 9. Еластичність	2/2	Знати поняття та види еластичності. Вміти розраховувати коефіцієнт еластичності, Аналізувати та практично застосовувати отримані значення показників еластичності. Засвоїти принцип "цінового механізму", ознайомитися з моделями досягнення ринкової рівноваги. Використовувати цінову еластичність попиту та пропозиції для визначення поведінки споживачів та виробників на ринку	Розв'язок задач, тестів	4
Тема 10. Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	4/4	Знати поняття, види та вигляд функцій корисності. Розуміти аксіоми поведінки споживача, поняття уподобань та вибору споживача, сутність ринкового кошика. Вміти графічно зображувати криву байдужості та лінію бюджетного обмеження, розраховувати граничну норму заміщення	Розв'язок задач	4

		Знати властивості кривої байдужості та лінії бюджетного обмеження, поняття граничної норми заміщення (MRS_{xy}). Вміти використовувати аналітичний вигляд лінії бюджетного обмеження, розрізнити просте та розширене бюджетне обмеження. Вміти зображувати графічно стан оптимального вибору споживача та використовувати його на практиці.		
Тема 11. Теорія ринкового попиту	2/2	Розрізнити поняття індивідуального та ринкового попиту. Вміти графічно зображувати вплив різних чинників на стан рівноваги та індивідуальний попит споживача Розуміти поняття кривих: «дохід-споживання» та «ціна-споживання». Знати поняття: ефект доходу та ефект заміщення. Розуміти принцип встановлення ціни в умовах ринкової економіки та концепцію споживчого надлишку. Вміти визначати ринковий попит графічно та аналітично.	Розв'язок задач	4
Тема 12. Теорія фірми: виробництво	4/4	Розуміти підприємство з точки зору суб'єкта ринкових відносин, а також мотивацію діяльності підприємства. Вміти розраховувати загальну, середню та граничну продуктивність ресурсу. Знати поняття і параметри виробничої функції, її види, сутність сукупного, середнього та граничного продуктів. Розуміти сутність понять: ізокванта та ізокоста, гранична норма технологічного заміщення ($MRTS$). Вміти графічно зображувати та знати властивості ізокванти та ізокости	Розв'язок задач	4
Тема 13. Витрати виробництва, виручка та прибуток	2/2	Знати суть виграт виробництва, економічний та бухгалтерський підходи до їх визначення, а також особливості формування витрат у довгостроковому та короткостроковому періодах Розуміти класифікацію та способи розрахунку виробничих витрат. Розрізнити бухгалтерські та економічні витрати, граничні витрати.	Розв'язок задач	4
Модульний контроль				10
Всього за 1 семестр				70
Залік				30
Модуль 3. Ринкові структури				
Тема 14. Ринок досконалої конкуренції	2/2	Знати ознаки та умови досконалої конкуренції, поняття конкурентної фірми та конкурентної галузі.. Розуміти принцип формування попиту споживачів на продукцію конкурентної фірми; різницю між бухгалтерським,	Розв'язок задач	4

		економічним та нормальним прибутком; поняття виробничого надлишку. Вміти розраховувати загальну, середню та граничну виручку фірми; визначати оптимальний обсяг випуску продукції для фірми з використанням правила максимізації прибутку; Аналізувати умови виходу фірми з галузі в короткостроковому і довгостроковому періодах та механізм формування індивідуальної і ринкової пропозиції, Знати дію парадоксу прибутку та зрозуміти наслідки державного регулювання конкурентних ринків. Розуміти відмінності стратегій товаровиробника у короткостроковому та довгостроковому періодах.		
Тема 15. Монопольний ринок	2/2	Розуміти суть монополій, їх ознаки та види, Знати стратегії вибору монополістом цін та обсягу виробництва Знати зв'язок між еластичністю попиту на продукцію фірми-монополіста та загальною і граничною виручкою Вміти розв'язувати задачу максимізації прибутку для монополіста в коротко- та довгостроковому періодах та розраховувати ціну продукції з використанням правила монополістичного ціноутворення. Аналізувати використання цінової дискримінації при формуванні ціни фірми-монополіста	Розв'язок задач	4
Тема 16. Олігополія як вид ринкової структури	2/2	Знати суть олігополії, її моделі та розповсюдження. Розуміти поняття ефективності олігополій. Вміти розв'язувати задачу максимізації прибутку для олігополії в коротко- та довгостроковому періодах	Розв'язок задач	4
Тема 17. Ринок монополістичної конкуренції	2/2	Розуміти ознаки ринку монополістичної конкуренції. Вміти визначати оптимальний обсягу продажу фірми та її цінову політику, розв'язувати задачу максимізації прибутку для фірми монополістичного конкурента в коротко- та довгостроковому періодах.	Розв'язок задач	4
Тема 18. Антимонопольна політика	2/2	Знати сутність антимонопольної політики та антимонопольне законодавство України. Розуміти необхідність державного регулювання монополії та особливості діяльності антимонопольного комітету. Знати проблеми природних монополій, особливості антимонопольної політики у	Розв'язок задач	4

		різних країнах. Вміти вимірювати монопольну владу.		
Модульний контроль				20
Модуль 4. Ринки факторів виробництва. Проблеми досягнення загальної рівноваги				
Тема 19. Утворення похідного попиту. Ринок праці.	2/2	Вміти визначати оптимальний обсяг праці, використовуючи правило “рішення про найм”. Вміти порівнювати конкурентні ринки праці та ринки праці з недосконало конкуренцією. Розуміти практичне використання моделі “доход-відпочинок”. Знати особливості формування індивідуальної і ринкової пропозиції праці та попиту на працю;	Розв’язок задач	5
Тема 20. Ринок капіталу та природних ресурсів (землі).	2/2	Аналізувати модель міжчасового вибору в економіці та особливості формування попиту і пропозиції позичкових коштів. Вміти визначати оптимальний обсяг інвестицій для фірми, оцінювати доцільність інвестицій та використовувати правило дисконтування. Знати особливості функціонування ринків природних ресурсів, зокрема землі. Розуміти особливості встановлення орендної плати та ціни землі Аналізувати сучасний стан земельних відносин в Україні.	Розв’язок задач	5
Тема 21. Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	2/2	Знати поняття взаємозалежності ринків, сутність зовнішніх ефектів, суспільних благ, асиметричної інформації. Розрізняти ситуації часткової та загальної рівноваги. Розуміти загальні умови ефективності конкурентної ринкової системи Використовувати діаграму Еджворта для зображення ефективності в економіці обміну, у виробництві, у розміщенні ресурсів. Розуміти проблеми у досягненні загальної рівноваги та знати причини необхідності державного втручання в ринкову економіку. Знати причини та наслідки втручання держави в економіку, а також проблеми регулювання виробництва та споживання суспільних бла	Розв’язок задач	5
Модульний контроль				15
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати та презентації повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано